MAKTAB JAMIYATNING BIR QISMI SIFATIDA

Rustamova Hosiyat
Denov tadbirkorlik va pedagogika
Instituti filologiya fakulteti Xorijiy til va
Adabiyoti yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada "Maktab jamiyatning bir qismi" mavzusi ilmiy-pedagogik yondashuv asosida yoritilgan. Unda maktabning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, yosh avlodni tarbiyalashdagi boshqaruvchi va yo'naltiruvchi vazifalari atroflicha tahlil qilingan. Shuningdek, maktabning ijtimoiy muhit sifatidagi ahamiyati, shaxsning ijtimoiylashuv jarayonidagi tutgan o'rni hamda ta'lim muassasasi va jamiyat o'rtasidagi uzviy bog'liqlik masalalari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: maktab, jamiyat, ta'lim-tarbiya, ijtimoiylashuv, yosh avlod, shaxs, kelajak, ijtimoiy muhit, ma'naviy qadriyatlar.
Ingliz tilida In English

Abstract: This article explores the topic "School as a Part of Society" based on a scientific-pedagogical approach. It thoroughly analyzes the role of the school in the development of society, as well as its guiding and educational functions in raising the younger generation. Furthermore, the significance of the school as a social environment, its place in the process of personality socialization, and the indelible connection between educational institutions and society are highlighted.

Keywords: school, society, education, socialization, younger generation, personality, future, social environment, moral values.
Rus tilida In Russian

Аннотация: В данной статье на основе научно-педагогического подхода освещается тема «Школа как часть общества». В ней подробно анализируется роль школы в развитии общества, а также ее направляющая и воспитывающая функции в обучении подрастающего поколения. Кроме того, раскрывается значение школы как социальной среды, ее место в процессе социализации личности и неразрывная связь между образовательным учреждением и обществом.

Ключевые слова: школа, общество, обучение и воспитание, социализация, подрастающее поколение, личность, будущее, социальная среда, духовные ценности.

Kirish: Maktab deyilganda ko'pchilikning ko'z oldiga shunchaki dars o'tiladigan, baho qo'yiladigan bino keladi. Lekin aslida maktab — bu jamiyatning kichik bir ko'zgusi. Jamiyatda nima gap bo meva berayotgan bo'lsa, u birinchi navbatda maktabda ko'rinadi. Odamlar bir-biri bilan qanday muomala qilishi, madaniyati, bilimi va kelajagi aynan shu maskandan boshlanadi. Shuning uchun maktabni jamiyatdan ajratib bo'lmaydi, u hayotimizning eng muhim qismidir.

Maktab — jamiyatning kichik ko'rinishi

Bolalar oiladan chiqqandan keyin birinchi bo'lib maktabda katta jamiyat muhitiga tushadi. Bu yerda turli

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

fe'l-atvorli, har xil oiladan chiqqan tengdoshlar yig'iladi. Maktabda bola faqat kitobdagi bilimlarni olib qolmaydi, balki odamlar orasida o'zini tutishni o'rganadi. Boshqalar bilan muloqot qilish, do'stlashish, ba'zan kelishmovchiliklarni hal qilish va jamoada ishlash kabi ko'nikmalar aynan shu yerda shakllanadi. Qisqasi, maktab o'quvchini katta hayotga, ya'ni jamiyatga tayyorlaydigan birinchi sinov maydonidir.

Kelajak odamlarini tayyorlaydigan maskan

Ertaga jamiyatimizda kimlar yashaydi? Shifokorlar, o'qituvchilar, muhandislar, rahbarlar yoki oddiy halol kasb egalari. Ularning barchasi bugun maktab partasida o'tiribdi. Maktabda berilayotgan tarbiya, o'rgatilayotgan halollik, mas'uliyat va to'g'rilik kabi tuyg'ular kelajakda jamiyatning qanchalik sog'lom bo'lishini belgilaydi. Agar maktabda yoshlarga yaxshi ta'lim va to'g'ri tarbiya berilsa, ertaga jamiyatimiz ham rivojlanadi, tinch va muvaffaqiyatli bo'ladi.

Maktab va jamiyatning bir-biriga ta'siri

Maktab va jamiyat har doim yonma-yon yuradi va bir-biriga bevosita ta'sir qiladi. Jamiyatda qanday yangiliklar yoki o'zgarishlar bo'lsa, u darhol maktabga ham kirib keladi. Masalan, zamonaviy texnologiyalar rivojlangani sari maktablarda ham kompyuterlar, elektron ta'lim tizimlari paydo bo'lyapti. O'z navbatida, maktab ham jamiyatni o'zgartiradi: ma'rifatli, bilimli va madaniyatli yoshlarni yetishtirib berish orqali butun jamiyatning saviyasini ko'taradi. Shuning uchun maktab va jamiyatni bir-biridan ayro tasavvur qilib bo'lmaydi. Bolalar oila bag'ridan chiqib, ilk bor maktab ostonasidan hatlaganlarida katta ijtimoiy hayotga qadam qo'yadilar. Maktab shunchaki sinf xonalari va darsliklardan iborat bino emas, u jamiyatning kichiklashtirilgan modeli hisoblanadi. Bu yerda turli fe'l-atvorga, har xil qarash va oilaviy muhitga ega bo'lgan bolalar bir joyga yig'ilishadi.

Maktab davrida o'quvchilar faqat fan bo'yicha bilim olib qolmaydi, balki insonlar bilan muomala qilish, jamoaga moslashish va o'z o'rnini topishni o'rganadi. Ular ilk do'stlikni, tengdoshlari bilan hamkorlik qilishni, ba'zan yuzaga keladigan kelishmovchiliklarni tinch va madaniyatli yo'l bilan hal etishni aynan shu yerda tajribadan o'tkazadilar. Maktabda amal qilinadigan tartib-qoidalar, o'zaro hurmat va mas'uliyat tuyg'usi bolaga ertaga katta jamiyatda qanday yashash kerakligini ko'rsatib beradi. Shu sababli maktab — shaxsning ijtimoiylashuvi va jamiyatga tayyorlanishi uchun eng birinchi hamda eng muhim maydondir.

Maktab shunchaki bilim beradigan dargoh emas, balki jamiyatning poydevori va uning eng muhim bo'lagidir. Bola maktabda nafaqat turli fanlarni o'rganadi, balki insoniylikni, odamlar bilan muloqot qilishni va halol yashashni o'rganadi. Bugun maktabda shakllanayotgan har bir yosh avlod ertaga jamiyatning qiyofasini belgilab beradi. Shuning uchun ham maktab va jamiyat rivoji bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lib, kuchli va ma'rifatli maktab har doim sog'lom va farovon jamiyatning kafolati bo'lib qolaveradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev.Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi.-Toshkent; "O'zbekiston",2021.
2. Zunnunov.A. Pedagogika tarixi.-Toshkent: "Sharq",2004.
3. Mavlonova .R.Rahmonqulova.N,Matnazarova K. Pedagogika.-Toshkent:"o'qituvchi",2010.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.